

Meer grondstoffen van lokale herkomst

Onze voedingsindustrie is sterk lokaal verankerd. Om nog meer gedeelde waarde te creëren, voor alle actoren in het voedingsstelsel, streven we ernaar meer lokale grondstoffen te gebruiken, waar mogelijk en relevant. We mikken daarvoor op een stijging van het aantal nieuwe initiatieven rond lokale landbouw in de voedingsindustrie.

Gaan we samen
voor nog meer
lekker lokaal?

Wat is onze doelstelling richting 2025?

We willen onze lokale verankering en samenwerking waar mogelijk versterken.

Ten eerste willen we het aandeel van lokale grondstoffen in de productie van voeding en dranken verhogen. Ten tweede willen we een groeiend aantal nieuwe initiatieven rond lokale landbouw in de voedingsindustrie.

Met lokale landbouw bedoelen we zowel Belgische landbouw als buitenlandse landbouw in een straal van maximum 400 kilometer rond een voedingsbedrijf. Een belangrijke voorwaarde is dat de grondstof van lokale landbouw moet voldoen aan de kwaliteitscriteria van het voedingsbedrijf. Bovendien moet het in voldoende hoeveelheden kunnen aangeleverd worden.

In de komende jaren willen we voedingsbedrijven nieuwe initiatieven zien nemen die zich richten op:

- Bewust aankopen van lokale landbouwgrondstoffen;
- Samenwerkingsverbanden aangaan om meer lokaal te kunnen inkopen;
- Investeren in onderzoek en/of innovatie om meer lokaal geteelde grondstoffen te verkrijgen;
- Nieuwe duurzame en lokale ketens ontwikkelen die meerwaarde creëren.

Hoe willen we die doelstelling bereiken?

- Fevia sensibiliseert voedingsbedrijven om na te denken over hun bevoorrading en de mogelijkheden van meer lokale inkoop te overwegen.
- Voedingsbedrijven ondertekenen het Charter 'Voedsel verbindt boer en burger' en worden #AmbassadeurLekkervanbijons. Met dit initiatief maken Vlaamse voedingsbedrijven hun initiatieven rond lokale landbouw kenbaar. Fevia Vlaanderen sensibiliseert mee andere voedingsbedrijven met verhalen over lokale voeding en lokaal inkopen.
- Voedingsbedrijven nemen deel aan innovatieprojecten – al dan niet in samenwerking met Flanders' FOOD en Wagralim – met als doel nieuwe lokale ketens te ontwikkelen of bestaande lokale ketens te versterken.

Waar staan we vandaag?

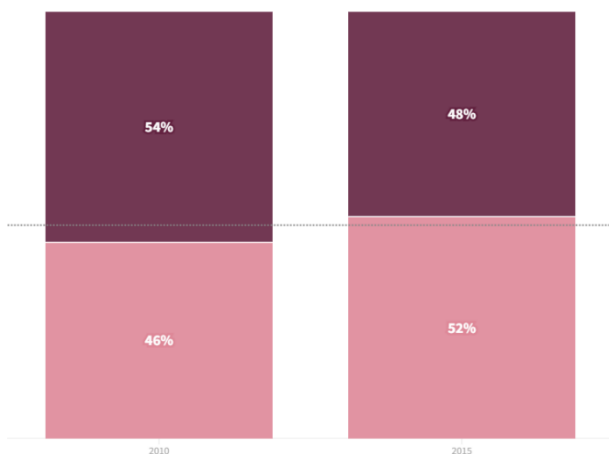
Om de evolutie van het aandeel Belgische grondstoffen in de productie van voeding en dranken te volgen, kijken we naar de input-outputtabellen (IOT) van het Federaal Planbureau. Ze illustreren de koop- en verkoopstromen van goederen en diensten bestemd voor intermediair en eindverbruik, geregistreerd volgens productieactiviteiten of producttransacties. Het Federaal Planbureau publiceert de IOT om de vijf jaar. Ze worden opgenomen in de databank van Eurostat. De volgende update, met de cijfers van het jaar 2020, zijn nog steeds niet gepubliceerd.

Specifiek kijken we naar het aandeel grondstoffen die uit België komen versus het aandeel geïmporteerde grondstoffen. Het aandeel landbouwproducten (landbouw, veeteelt en visvangst) en, vooral, het aandeel voedingsproducten uit België nam tussen 2010 en 2015 af.

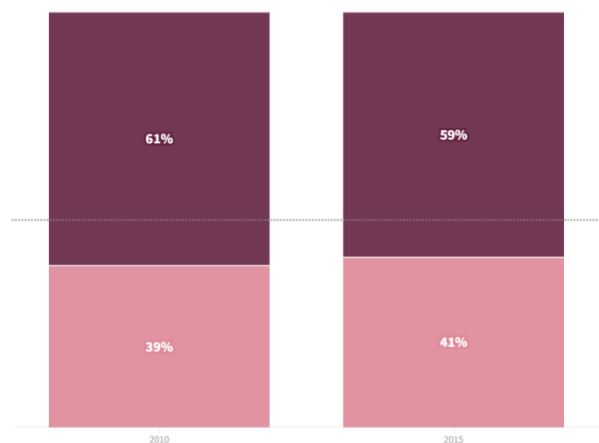
Voor beide productsoorten samen zien we een significante daling van 6 procentpunt: van 54% in 2010 naar 48% in 2015. Het aandeel van de landbouwgrondstoffen van Belgische oorsprong die onze voedingsbedrijven gebruiken, blijft echter nog steeds rond de 60%. Maken we hierbij abstractie van bepaalde grondstoffen en ingrediënten die niet lokaal kunnen geproduceerd worden (denken we maar aan koffie, cacao,...) dan ligt dit aandeel zelfs nog hoger.

Herkomst grondstoffen van de Belgische voedingsindustrie

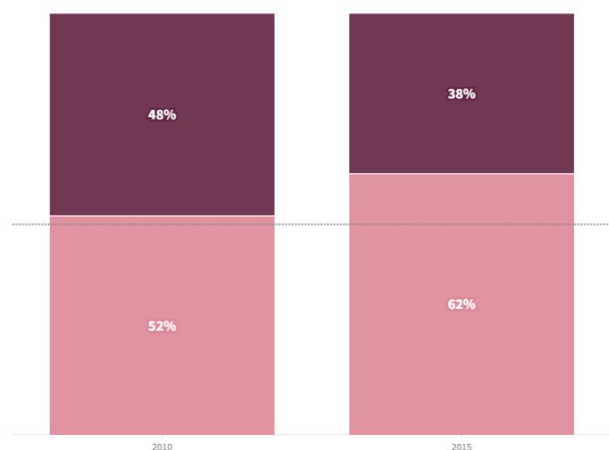
Herkomst van de landbouw- en voedingsgrondstoffen

Herkomst van de landbouwgrondstoffen

Herkomst van de voedingsgrondstoffen

Invoer
Binnenland

Bron: NBB input-output tabellen

Enkele opmerkingen bij deze tabellen:

- De cijfers beoordelen het lokale karakter aan de hand van het land van herkomst en niet van de afgelegde afstand. Soms kunnen we geïmporteerde grondstoffen echter ook als lokaal beschouwen. Bijvoorbeeld wanneer een Belgisch voedingsbedrijf dat gevestigd is aan de Franse grens haar grondstoffen uit Frankrijk haalt.
- De evolutie kan afhankelijk zijn van veranderingen in de samenstelling van de Belgische voedingsindustrie. Sommige voedingsbedrijven zijn verplicht om grondstoffen te importeren omdat ze niet beschikbaar zijn in België, zoals bijvoorbeeld cacao. Als het aandeel of de activiteit van deze bedrijven relatief belangrijker worden, dan zal dit een invloed hebben op de evolutie.
- De cijfers worden vastgesteld tegen actuele prijzen. Inflatieverschillen tussen verschillende sectorale inputs kunnen daarbij een rol spelen.

Momenteel zijn er geen historische betrouwbare data beschikbaar of bijgehouden over bedrijfsinitiatieven rond lokaal inkopen. Wel kunnen we initiatieven en verhalen van voedingsbedrijven terugvinden op verschillende platformen:

- ‘Voedsel verbindt boer en burger’, een initiatief van VLAM, het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
- De alliantie ‘Emploi-Environnement Alimentation’ en de oproep van de Waalse regering voor relocalisatieprojecten (eind 2022)
- Innovatieprojecten van Flanders’ FOOD en Wagralim
- [food.be snacks](https://www.food.be/snacks)

In 2022 voerde Fevia een enquête uit onder haar leden om een idee te krijgen van het aantal initiatieven per eind 2021 rond lokaal inkopen. De resultaten van deze enquête zijn de nulmeting. In 2023 verzamelde Fevia de nieuwe initiatieven ondernomen in 2022.

Resultaten (2021 - 2022)

- 60% van de respondenten nam in 2022 initiatieven rond lokale bevoorrading, dat is een lichte daling t.o.v. de nulmeting in 2021 (66%)8% geeft aan dat lokale bevoorrading niet mogelijk is voor hun producten. Bij de nulmeting bedroeg dit cijfer nog 15% 32% van de respondenten geeft aan geen initiatieven te nemen rond lokale bevoorrading. Dit is beduidend meer dan tijdens de nulmeting (19%).
- Het zwaartepunt van die initiatieven is verdeeld tussen lokale bevoorrading van landbouwgrondstoffen, lokaal aankopen van andere voedingsstoffen en het ontwikkelen van nieuwe duurzame en lokale ketens die meerwaarde creëren. Bij de nulmeting lag het zwaartepunt vooral op de lokale bevoorrading van landbouwgrondstoffen.

In % van respondenten	2021	2022	Evolutie
Lokaal aankopen van landbouwgrondstoffen	41%	24%	-
Lokaal aankopen van andere voedingsgrondstoffen (andere dan landbouwgrondstoffen)	25%	22%	-
Aangaan van samenwerkingsverbanden om meer lokaal te kunnen inkopen	24%	10%	-

Investeren in onderzoek en/of innovatie om meer lokaal geteelde grondstoffen te verkrijgen	13%	10%	-
Ontwikkelen van nieuwe duurzame en lokale ketens die meerwaarde creëren	19%	18%	±
Andere	11%	18%	+

Wat doen we concreet als sector?

- Fevia Vlaanderen en verschillende van haar leden ondersteunen mee de promotie-acties van '[Lekker van bij ons](#)' van VLAM.
- Een aantal voedingsbedrijven was betrokken bij het transformatieproject 'De Voedingsketen Verduurzaamt', dat inspeelde op nieuwe lokale ketens zoals Vlaamse soja. Ook Fevia Vlaanderen was partner. Via de werkgenda Voedingsketen van Vlaanderen Circulair wordt nu gewerkt aan een vervolg van dit project.
- Fevia Vlaanderen is partner van de Vlaamse eiwitstrategie, dat voedingsbedrijven stimuleert om onder meer in te zetten op nieuwe, lokale eiwitten of op verdere verduurzaming van bestaande lokale dierlijke eiwitten.
- Fevia Wallonie was één van de initiatiefnemers van [D'Avenir](#), een aanpak voor een duurzamer agrovoedingsstelsel in Wallonië. Dit leidde tot verschillende projecten waar een aantal voedingsbedrijven betrokken was en een gids over de duurzaamheid van agrovoedingsprojecten.
- Fevia Wallonie en verschillende van haar leden steunen de promotieacties voor lokale producenten van ApaQ-W, het Waals agentschap voor de promotie van kwaliteitslandbouw.
- Fevia Wallonie maakt deel uit van CwAD, het Waalse College voor Duurzame Voeding. Die heeft als doel om de transitie naar een duurzamer voedingsstelsel in Wallonië te versnellen.
- Fevia Wallonie stimuleert de overheden en de voedingsbedrijven om duurzame voedselketens die een meerwaarde creëren in Wallonië te ontwikkelen, zoals eiwitten, granen, kwaliteitsvlees en oliezaden. . Een aantal voedingsbedrijven zijn al betrokken en investeren in die nieuwe lokale ketens.
- Voedingsbedrijven zetten via de reeks 'food.be snacks' van Fevia hun lokale inkoop-initiatieven in de verf.

Wat deden wij sinds de lancering van de roadmap?

- We integreerden de oproep "Word #AmbassadeurLekkerVanBijOns" in de duurzaamheidsroadmap om voedingsbedrijven die initiatieven hebben rond lokale sourcing of die investeren in lokale waardeketens, aan te moedigen zich te registreren als #AmbassadeurLekkerVanBij Ons.
- Fevia Vlaanderen werkt mee aan de Vlaamse Voedselstrategie die de Vlaamse overheid in november 2022 lanceerde. Deze voedselstrategie bevat ook 19 strategische doelstellingen die de voedselzekerheid, lokale productie en een duurzame toekomst voor het Vlaamse voedselstelsel moeten verzekeren.
- Op het gezamenlijk Summer event van Fevia Vlaanderen en Flanders' FOOD van 7 juni 2023 was lokaal het onderwerp van een van de panelgesprekken, meer bepaald de "glocal" trend. Hoe vallen lokaal en globaal met elkaar te rijmen en welke mogelijkheden biedt dit voor de bedrijven.
- Op het jaarlijkse Food Connections evenement van Fevia Wallonie en Wagralim op 21 september 2023, zullen lokale bevoorradingsketens en aankoop ook besproken worden als onderdeel van het thema "Hoe het voedsel van morgen opnieuw waarde geven". Flanders' FOOD startte 4 nieuwe projecten op die inzetten op nieuwe lokale waardeketens:

- 2022: LoCoSoy is een project dat tot doel heeft om een lokale, integrale en in de tijd duurzame waardeketen voor (biologische) soja in Vlaanderen mogelijk te maken.
- 2022: LemnaPro zet in op praktijkkennis over de teelt van waterlinzen in Vlaanderen en onderzoek over de verwerkingsmogelijkheden van dit eiwitrijke gewas.
- 2023: Het project Aroma-roots wil de teelt van drie aromatische wortelgewassen (mierik, lavas en grote engelwortel) stimuleren en optimaliseren om een stabiel kwaliteitsproduct te kunnen aanleveren aan de verwerkende bedrijven.
- 2023: In het CropExplore for Farmers-project wordt het potentieel van meer dan 200 akkerbouwgewassen binnen de Vlaamse bio-economie in kaart gebracht met dedier, yacon en hennep als demonstratiecases met als doel om telers potentiële gewassen met elkaar te laten vergelijken en de juiste keuze te maken en de voedingsindustrie en andere sectoren de juiste opportuniteiten te laten vinden.
- Fevia Vlaanderen is partner van de Dag Van de landbouw op 17 september 2023. Hierbij zetten ook een aantal voedingsbedrijven mee hun deuren open om zo de verbondenheid tussen Vlaamse landbouw en voedingsindustrie in de verf te zetten.
- Wagralim heeft verschillende projecten gelanceerd om creatieve sectoren te ontwikkelen die lokaal toegevoegde waarde creëren:
 - De sector van plantaardige eiwitten in Wallonië, met de steun van de overheid en andere partners waaronder Fevia Wallonië, met het project “Youpea” dat vorm krijgt, vegetarische producten op basis van ingrediënten uit de regionale landbouwsectoren.
 - Wallep: Ontwikkeling van een nieuw productengamma ten voordele van de speltsector in Wallonië: wetenschap, productie, verwerking en consumptie.
 - LaitHerbe: Ontwikkeling van een volledige en duurzame zuivelketen, gebaseerd op een dieet op basis van gras, ontworpen om melk van gedifferentieerde kwaliteit te produceren en afzetmogelijkheden met toegevoegde waarde te bieden voor elke schakel in de keten.
 - Blanc Bleu Vert: Consolidatie van het duurzame karakter van de Blanc Bleu Belge fokkerijsector.
 - SeedToSeed: Valorisatie van eiwitten uit plantaardige bijproducten als biostimulanten voor de landbouw
 - Wal-Aid: Concurrentievermogen en duurzaamheid van de Waalse agrovoedingsindustrieën door de oprichting van een interdisciplinair expertiseplatform voor de opwerking van hun gerelateerde stromen.
- Het Waals Gewest heeft 3 oproepen gelanceerd voor projecten voor de verplaatsing/ontwikkeling van sectoren, waarbij Wagralim ondersteuning biedt aan spelers en bedrijven. Fevia Wallonie heeft de oproep doorgestuurd en ondersteunt sommige projecten. Verschillende voedingsbedrijven hebben gereageerd op de oproep, waaronder de volgende projecten die momenteel worden opgestart:
 - Ontwikkeling van een sector gebaseerd op de productie van harde tarwe in Wallonië
 - Structureren van de groenten- en fruitsector en hun verwerking in Wallonië
 - Ontwikkeling van verschillende brood tarwe sectoren voor menselijke consumptie
 - Herlokalisering van de productie van gehydrateerde graanstroop
 - Ontwikkeling van opslag-, verwerkings- en transportinfrastructuur om de verwerking naar Wallonië te verplaatsen
- Fevia Wallonie organiseerde een uitwisselingsworkshop en stimuleerde verschillende contacten tussen Farm For Good en onze bedrijven om lokale bevoorradingsprojecten te promoten en samenwerkingen op te starten met boeren die werken aan hun overgang naar duurzame ontwikkeling. Gelijkaardige initiatieven zullen worden gelanceerd met andere spelers die de rol van tussenpersoon/facilitator spelen.

- De Fevia nieuwsbrief van mei 2022 stond in het teken van de uitdagingen rond lokaal produceren en lokaal bevoorraden. Ook de nieuwsbrief van 2 mei 2023 ging specifiek over lokale voeding en dit naar aanleiding van de maand mei als maand van de lokale voeding en met een focus op samenwerking tussen landbouw en voedingsindustrie.